

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРЕДМЕТА ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Володимир Морозов
Кривий Ріг

Традиційні форми інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу еволюціонували від усного мовлення, рукописів і друкованих матеріалів до електронних (цифрових) технологій. У цих формах розгортається й сучасний педагогічний дискурс. Але інформатизація освіти істотно трансформує традиційні форми педагогічного дискурсу і стимулює впровадження нових. Принципово новими формами представлення предмета педагогічного дискурсу є сучасні електронні засоби навчання та педагогічні програмні засоби, зокрема комп'ютерні. Крім того, в рамках міжособистісного спілкування педагогічний дискурс може розгортатися за допомогою мережі Інтернет, комунікації через електронну пошту, соціальні мережі, блоги, спеціалізовані форуми та інші Інтернет-сервіси. Водночас медіа-супровід педагогічного дискурсу передбачає трансформацію традиційних установ, які виконують цю функцію, та появу нових медіаформ і медіазасобів. Перспективним засобом медіа-супроводу педагогічного дискурсу виявляються спеціалізовані інформаційні освітні (педагогічні) мережі.

Ключові слова: педагогічний дискурс, форма педагогічного дискурсу, інформаційні освітні мережі.

Одним з наслідків упровадження інформаційних технологій у сучасний педагогічний процес стає трансформація форм інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу. За словами В. Буряка, якщо гранично коротко схематизувати становлення комунікативного виміру «знанієво-освітньої» парадигми європейського типу, то можна виділити чотири основні етапи, що конституюються за допомогою певної «комунікативної революції». Перший етап («перша комунікативна революція») збігається з появою усної мови, коли передача знань можлива лише шляхом безпосереднього «тут і зараз» навчання. Другий етап («друга комунікативна революція») починається після винаходу писемності, що дозволяє зберігати знання в знаковій формі триваліший час, ніж це було на першому етапі, «тиражувати» знання (хоча і в дуже обмеженій кількості), переміщати їх на великі відстані. Третій етап («третья комунікативна революція»), так звана «Гутенбергова революція», починається з часу створення Йоганном Гутенбергом в середині XV століття розбірного шрифту і друкарського верстата, коли процес тиражування знання придбав масовий характер, знання стали дешевшими в своєму виробництві і широко доступними. При цьому «споживач» знання і «виробник» знання могли ніколи не виходити на особовий рівень комунікації (на відміну від раніших етапів). Четвертий етап («четверта комунікативна революція»), так звана «інформаційна революція», «цифрова революція» починається в середині XX століття з часу появи комп'ютерної техніки. Експоненціальний розвиток системи Інтернет в другій половині 90-х років XX століття («Інтернет-революція») ще більше інтенсифікувало інформаційний обмін і планетарне поширення знань (Вуруак 2006, р. 90) [2].

Отже, відштовхуючись від цієї схеми, еволюцію форм інформаційної репрезентації предмета педагогічного дискурсу можна передати таким чином: усне мовлення, рукописи, друковані матеріали, електронні (цифрові) технології. Всі ці форми у тій чи іншій мірі присутні й у сучасному педагогічному дискурсі. Водночас інформатизація освіти суттєво трансформує традиційні форми педагогічного дискурсу та стимулює впровадження нових.

Найдавнішою традиційною формою інформаційного представлення предмета педагогічного дискурсу виступає безпосереднє міжособистісне спілкування, що відбувається в рамках уроку, лекції, семінару та інших форм організації навчальної діяльності, а також у позанавчальний час. Інформатизація освіти відкриває нові можливості для більш ефективного функціонування педагогічного дискурсу у формі міжособистісного спілкування.

Як зазначає С. Загребельний (2009), з розвитком інформаційних і телекомунікаційних технологій можна говорити як про застосування цих технологій для

читання лекційного матеріалу, так і про перехід до електронних лекцій. У першому випадку викладач лише доповнює лекційний матеріал комп'ютерною презентацією теоретичного матеріалу; відеороликом для ілюстрації цифрового, графічного або наочного матеріалу; моделями подій, явищ і процесів. Електронні лекції передбачають поширення лекційного матеріалу по комп'ютерних мережах. Лекційний текст у такій лекції може бути не лише традиційним текстом, а підбіркою статей або витягів з них, а також навчальних матеріалів, які готують студентів до майбутніх дискусій на лекціях. Особливу актуальність такі лекції набувають у дистанційній освіті [5].

Окрім цього в сучасних умовах інформатизації освіти спостерігається стрімке поширення технічних засобів, що дозволяють вести аудіо- та відеозаписи процесу педагогічного спілкування, їх розповсюдження за допомогою електронних (цифрових) носіїв, а також трансляцію в режимі реального часу. У результаті відбувається розширення просторових та часових меж педагогічного дискурсу, залучення до нього більшої кількості дискурсантів.

Іншим чинником, що суттєво впливає на сучасні умови функціонування педагогічного дискурсу у формі міжособистісного спілкування, є Інтернет. Як зазначає О. Колесова (2011), залучення в освітній процес Інтернету приводить до трансформацій освітніх парадигм, що знаходить відображення у зміні способу передачі інформації під час процесу навчання. Нові типи освіти, втілювані за допомогою Інтернету, руйнують традиційний поділ учасників освіти на суб'єктів та об'єктів навчання. Тепер кожен учасник дискурсу може бути і тим й іншим, виконувати функції того, хто вчить, того, хто вчиться, та навіть того, хто спостерігає за навчальним процесом. Всі зазначені типи освітніх взаємодій динамічно і спонтанно організовуються в межах одного навчального процесу [9].

Прикладами нових форм подання предмета педагогічного дискурсу в рамках міжособистісного спілкування за допомогою мережі Інтернет є комунікація через електронну пошту, соціальні мережі, блоги, спеціалізовані форуми та інші Інтернет-сервіси. Особливе місце при цьому посідає така форма комунікації між педагогом та учнями/ студентами як Інтернет-сайти, що створюються і підтримуються різними суб'єктами педагогічного дискурсу.

Зокрема, П. Кеменов (2009) звертає увагу на можливості використання у педагогічному процесі сторінок викладачів в Інтернеті (персональних сайтів), що є джерелом інформації для студентів про організацію навчального процесу, містять деяку кількість посилань на електронні ресурси, на електронні підручники і публікації автора сайту [7].

Як правило, для цього важливо представити на особистій сторінці: календарно-тематичний план курсу; розклад консультацій; презентаційні або допоміжні матеріали; список завдань для студентів, терміни їх виконання і вимоги до оформлення, а також спосіб їх представлення: по електронній пошті або на паперовому носіїві (перший варіант підвищує ефективність використання сайту); інформацію про форми зворотного зв'язку (перелік форм контролю і шкалу оцінки результатів роботи), види і час перевірочних робіт (проміжних і завершальних); список літератури, що рекомендується, і Інтернет-посилань за темою дослідження; дошку поточних оголошень, на якій розміщується актуальна інформація. Можна доповнити сайт відомостями про викладача, а також створити форум, на якому обговорюватимуться будь-які питання, що виникають у процесі навчання як у студентів, так і у викладача. Спілкування із студентами через сайт дозволяє зменшити число аудиторних консультацій, постійно знаходитися «на зв'язку», контролювати процес самостійного навчання, а також побудувати менш формалізовані стосунки з особами, що навчаються. Це дозволить підвищити зацікавленість студентів у процесі і результаті навчання.

Таким чином, особиста сторінка викладача в Інтернеті є сполучною ланкою між ним і студентами, дає можливість більш раціонально побудувати процес вчення, скоординувати позааудиторну роботу, а також у декілька разів підвищити ефективність аудиторних занять і консультацій (Кеменов 2009, р. 147–148) [7].

Іншою традиційною формою інформаційного представлення предмета педагогічного дискурсу є друковані матеріали (навчальні, методичні, наукові, публіцистичні тощо). Як і випадку з міжособистісним спілкуванням, сучасні технічні

засоби значно спрощують копіювання, дають можливість створювати електронні копії, поширюючи їх через різноманітні Інтернет-сервіси.

Центральне місце в цьому процесі посідає створення різноманітних електронних документів. Як зазначає О. Шульга (2007), результатом застосування комп'ютерних технологій в інформаційній діяльності є створення нового виду документів – електронних. У суспільства з'явилася можливість фіксувати на електронних носіях не тільки нову інформацію, але й створювати електронні копії раніше виданих документів різних форм (рукописних, друкованих, графічних, аудіо- і відеодокументів і ін.). Електронні документи з погляду зберігання й оперативності доступу до інформації мають більші переваги в порівнянні з іншими видами, тому, формуючи такі колекції, бібліотеки значно розширюють свої можливості з виконання кумулятивної, меморіальної й комунікаційної функцій, що в остаточному підсумку веде до поліпшення задоволення інформаційних потреб користувачів. Сформувавши фонд електронних документів, бібліотека, з одного боку, одержує їх надійні страхові копії, а з іншого – можливість одночасного обслуговування практично необмеженої кількості користувачів, що перебувають як у приміщенні бібліотеки, так і за її межами [15]

Нарешті, принципово новими формами представлення предмета педагогічного дискурсу є сучасні електронні засоби навчання та педагогічні програмні засоби, у тому числі комп'ютерні.

За визначенням А. Башмакова та І. Башмакова (2003), комп'ютерний засіб навчання – це програмний засіб (програмний комплекс) або програмно-технічний комплекс, що створений для вирішення певних педагогічних завдань, має предметний зміст і орієнтований на взаємодію з особою, що навчається [1].

У свою чергу електронні засоби навчання – програмні засоби навчального призначення, у яких відображена певна предметна галузь, у тій або іншій мірі реалізована технологія її вивчення, забезпечені умови для реалізації різних видів навчальної діяльності. Електронні засоби навчання, що використовують у навчальних цілях за методичним призначенням, можна класифікувати так:

- навчальні програмні засоби – призначені для узагальнення суми знань, формування вмінь і навичок навчальної або практичної діяльності, а також забезпечення необхідного рівня засвоєння, що встановлюється під час зворотного зв'язку;

- програмні засоби (системи) – тренажери, призначені для відпрацювання вмінь, навичок навчальної діяльності, самопідготовки;

- контрольні програмні засоби – призначені для контролю (самоконтролю) рівня оволодіння навчальним матеріалом;

- інформаційно-пошукові програмні системи, інформаційно-довідкові програмні засоби – призначені для формування вмінь і навичок із систематизації інформації;

- імітаційні програмні засоби – призначені для вивчення певного аспекту реальності, його основних структурних або функціональних характеристик за допомогою обмеженої кількості параметрів;

- моделюючі програмні засоби – призначені для створення моделі об'єкта, явища, процесу або ситуації (як реальних, так і «віртуальних») з метою їх вивчення;

- демонстраційні програмні засоби – призначені для наочного подання навчального матеріалу, візуалізації досліджуваних явищ, процесів і взаємозв'язку між об'єктами;

- навчально-ігрові програмні засоби – призначені для «програвання» навчальних ситуацій;

- дозвільні програмні засоби – призначені для організації позааудиторної роботи, що мають на меті розвиток уваги, реакції, пам'яті тощо (Chernylevskyy 2002, p. 369) [14].

Окремої уваги заслуговують питання медіа-супроводу педагогічного дискурсу. Як зазначає О. Кивлюк (2009), важливий феномен в еволюції принципів виховної технології полягає у тому, що наукові пошуки і педагогічні експерименти надають важливого значення інтерактивності та гіпермедійній техніці подання знань. Сьогодні це наукові пошуки умов відкритої інтерактивності за допомогою гіпертекстів і гіпермедіа, за допомогою дидактичних вчень і вчень про особистість студента, за допомогою наукових пошуків і відкриттів, які живлять цей напрям освітньої системи і надають йому все більше й більше інтерактивного забарвлення. Дидактичне використання персонального комп'ютера переживає важливі зміни. Побудову інформатизованого середовища

цілеспрямовано на відкритість студента, на комбіноване й одночасне використання численних медіа. У практику освіти впроваджено чимало інтерактивних проєктів, що об'єднали могутність комп'ютера з різноманітними медіа [8].

Медіа-супровід педагогічного дискурсу в сучасних умовах передбачає трансформацію традиційних установ, що виконують дану функцію, та появу нових форм та засобів медіа. У першу чергу це пов'язано з поширенням мультимедійних засобів навчання. Як зазначають С. Загребельний та Т. Решетняк (2011), основою мультимедіа курсу є його інтерактивна частина, яка може бути реалізована лише на комп'ютері. У неї входять: електронний підручник, електронний довідник, тренажерний комплекс (комп'ютерні моделі, конструктори і тренажери), задачник, електронний лабораторний практикум, комп'ютерна тестуюча система [6].

Визначаючи перспективи подальшого розвитку мультимедійних засобів навчання (МЗН) у загальноосвітній школі, О. Міщенко (2010) звертає увагу на такі аспекти, як забезпечення матеріальної та науково-методичної бази для використання МЗН (оновлення обладнання комп'ютерних класів і кабінетів, що в змозі забезпечити використання інноваційних інформаційних технологій; розробка електронних підручників, комп'ютерних навчальних програм і методичних рекомендацій для вчителів щодо використання МЗН); дотримання обґрунтованих у сучасній педагогіці вимог до використання МЗН у загальноосвітній школі (психологічних, педагогічних, санітарно-гігієнічних) та подальше їх удосконалення; створення якісно нових умов для реалізації творчого потенціалу учнів завдяки доступу до електронних бібліотек, навчальних, наукових та інших культурно та соціально значущих ресурсів мережі Інтернет; підвищення кваліфікації вчителів шляхом проведення проблемно-тематичних курсів із питань використання МЗН на окремих шкільних предметах (надання методичної допомоги з питань упровадження й апробації мультимедійних засобів у навчальний процес загальноосвітніх шкіл; проведення конференцій, тренінгів, семінарів на базі як науково-методичних інститутів післядипломної освіти, так і шкіл передового педагогічного досвіду [13].

Медіа-супровід педагогічного дискурсу в умовах інформатизації освіти принципово змінює роль та організацію діяльності бібліотечних закладів у системі освіти.

О. Матвійчук (2004) звертає увагу на автоматизацію бібліотечних процесів та підключення їх до Інтернет, що має забезпечити доступ до інформаційних ресурсів і сприятиме проведенню інтегрованих уроків, а також активізації навчально-пізнавальної, комунікаційної діяльності учнів. Основними засобами автоматизації шкільних бібліотек є мережева інформаційно-шкільна технологія формування, підтримки і вдосконалення автоматизованого банку даних, необхідного для забезпечення навчального процесу [12].

Традиційні бібліотечні заклади в нових умовах перетворюються на медіатеки. Як зазначає О. Ястребцева, поступове наростання процесу інтеграції і координації традиційної бібліотеки і використання нетрадиційних для неї технічних засобів і засобів інформації часто міняє її назву: центр навчання, центр документації, медіа-центр, центр знань, центр засобів інформації, медіатека і ін. Розглядаючи перетворену шкільну бібліотеку як якісно новий структурний підрозділ школи, О. Ястребцева умовно пропонує називати його «медіатекою». На її думку, медіатека в школі – такий структурний підрозділ, який містить сукупність фонду книг і всіляких технічних і інформаційних засобів; має в своєму розпорядженні педагогічно обґрунтований комплекс устаткування і меблів для зберігання книг, інформаційних і технічних засобів, читальний зал з різними робочими зонами, де створені сприятливі умови для індивідуалізації і розвитку творчих здібностей учнів. Представляючи багатокомпонентне інформаційно-педагогічне середовище, медіатека є таким структурним підрозділом школи, у якому присутні такі елементи її ефективного функціонування: фонд засобів інформації і технічні засоби для її використання, устаткування і меблі; приміщення для успішної самостійної роботи з інформацією і технічними засобами; співробітники, здатні забезпечити роботу апаратури і творчу діяльність учнів і вчителів з нею (Yastrebtseva 1994) [17].

Для своєчасного і повного інформаційного забезпечення освітнього процесу необхідний супровід у формі електронної бібліотеки, за допомогою якої можливо здійснювати пошук в електронному каталозі; отримувати списки літератури для самостійного вивчення; оформляти попереднє замовлення літератури; отримати в

електронній формі будь-яку книгу або статтю з фонду бібліотеки; консультиватися із співробітниками бібліотеки (Maron 2011, p. 71) [11].

Ще одним перспективним засобом медіа-супроводу педагогічного дискурсу стають спеціалізовані інформаційні освітні (педагогічні) мережі. Інформаційні освітні (педагогічні) мережі, згідно з І. Малицькою (2006), можна визначити як систему освітянських (урядових чи неурядових) організацій об'єднаних з метою збору, аналізу, реферування та поширення освітньої інформації серед освітян та широких верств населення, зацікавлених цим напрямом. Інформаційні науково-педагогічні мережі – це нові інформаційні технології, завдяки яким можливе накопичення, аналіз та розповсюдження науково-педагогічної інформації. Вони спрямовані на розвиток та створення інформаційного освітнього середовища відповідно до вимог сучасного розвитку систем освіти [10].

У свою чергу О. Гриценчук (2006) розглядає інформаційну педагогічну мережу як інфраструктуру або складовий елемент інформаційного суспільства в освітній галузі, що оперує сучасними засобами інформації та новітніми інформаційними технологіями і здійснює інформаційно-педагогічне забезпечення освіти та зацікавлених верств суспільства [4].

Г. Водоп'ян та А. Уваров (2006) модель функціонування педагогічних мережевих структур описують таким чином. Постійний оперативний зв'язок з колегами і методистами допомагає складатися професійному співтовариству педагогів. Вони відкрито і відповідально вирішують свої професійні завдання. Методичні знахідки і напрацювання кожного вчителя стають загальним надбанням всіх викладачів, оперативно отримують перевірку і апробацію колег. Складається мережеве професійне співтовариство, яке може вирости в дієвого посередника між педагогами і органами освіти, активно допомогти трансформації школи, яка необхідна для якісної підготовки випускників до життя в умовах інформаційного суспільства [3].

Важливим аспектом медіа-супроводу педагогічного дискурсу також є залучення засобів масової інформації та комунікації до педагогічного процесу. Спираючись на досвід застосування мас-медійних навчальних технологій у США, С. Шумаєва робить висновок, що за умови доцільного та педагогічно вивіреного їх використання останні позитивно впливають на процес навчання. Так, застосування преси та друкованих періодичних видань сприяє формуванню в учнів критичної обачливості. Застосування навчального телебачення у школах США (освітнього, навчального та науково-популярного) сприяє розширенню словникового запасу й образності мовлення учнів, розвиткові їх мовленнєвих навичок, підвищенню їх загальної мовної і мовленнєвої культури, посиленню зацікавленості та вмотивованості до вивчення різних навчальних дисциплін (Shumayeva 2005) [16]. Значною мірою навчальне телебачення спричинює в учнів і науково-пошукову діяльність.

Література:

1. Башмаков А. И. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем / А. И. Башмаков, И. А. Башмаков. – М. : Информационно-издательский дом Фелинъ, 2003. – 616 с.
2. Буряк В. Образование в информационном обществе / В. Буряк // Філософія освіти. – 2006. – № 1. – С. 89–100.
3. Водоп'ян Г. М. О построении модели процесса информатизации школы / Г. М. Водоп'ян, А. Ю. Уваров. – М. : Издатель, 2006. – 424 с.
4. Гриценчук О. О. Стратегічні орієнтири розвитку інформаційних освітніх мереж ЮНЕСКО та ЮНІСЕФ у європейському контексті [Електронний ресурс] / О. О. Гриценчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06midcie.html>
5. Загребельний С. Впровадження інформаційних технологій в навчальний процес / С. Загребельний // Гуманізація навчально-виховного процесу: зб. наук. праць. – Слов'янськ : Слов'янський державний педагогічний університет, 2009. – Вип. XLVI. – С. 71–76.
6. Загребельний С. Інформаційно-комунікаційні технології в навчально-виховному процесі як педагогічна проблема / С. Загребельний, Т. Решетняк // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Слов'янськ, 2011. – Вип. LV, Ч. 3. – С. 12–18.

7. Кеменов П. А. Применение информационных технологий в процессе обучения в вузе / П. А. Кеменов // Человек и образование. – 2009. – № 3. – С. 146–148.
8. Кивлюк О. П. Проблеми трансформації змісту та технологій навчання під впливом інформаційної революції / О. П. Кивлюк // Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць. – К., 2009. – Вип. 28. – С. 329–334.
9. Колесова О. А. Інноваційна освіта в парадигмі інформаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : 09.00.10 / О. А. Колесова. – Одеса, 2011. – 18 с.
10. Малицька І. Д. Історико-педагогічні передумови розвитку освітніх мереж у контексті створення інформаційного середовища [Електронний ресурс] / І. Д. Малицька // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/obmidcie.html>
11. Марон А. Е. Информационные технологии сопровождения непрерывной профессиональной подготовки специалистов / А. Е. Марон, Л. Ю. Монахова, И. А. Алексеенко // Человек и образование. – 2011. – № 2. – С. 69–72.
12. Матвійчук О. Є. Діяльність шкільних бібліотек по забезпеченню інформаційних потреб старшокласників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / О. Є. Матвійчук. – К., 2004. – 20 с.
13. Міщенко О. А. Розвиток мультимедійних засобів навчання в загальноосвітній школі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / О. А. Міщенко. – Харків, 2010. – 20 с.
14. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школ : учеб. пособие для вузов / Д. В. Чернилевский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
15. Шульга О. Інформаційне забезпечення закладів освіти як проблема сучасної теорії і практики / О. Шульга // Нова парадигма : журнал наукових праць. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – Вип. 71. – С. 99–113.
16. Шумаєва С. П. Розвиток мас-медійних навчальних технологій у середніх закладах освіти США : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук / С. П. Шумаєва. – Житомир, 2005. – 19 с.
17. Ястребцева Е. Н. Как создать в школе медиатеку? [Електронний ресурс] / Е. Н. Ястребцева. – М. : МО РФ, 1994. – Режим доступу: http://www.mediagram.ru/netcat_files/108/110/h_726e4ea3894bee0e9d8439222062107e

Literatura:

1. Bashmakov A. Y. Razrabotka kompyuternykh uchebnykov y obuchayushchykh system / A. Y. Bashmakov, Y. A. Bashmakov. – М. : Ynformatsyonno-yzdatelskyu dom Fylyn, 2003. – 616 s.
2. Buryak V. Obrazovanye v ynformatsyonnom obshchestve / V. Buryak // Filosofiya osvity. – 2006. – # 1. – S. 89–100.
3. Vodopyan H. M. O postroenyy modely protsessa ynformatyzatsyy shkoly / H. M. Vodopyan, A. Yu. Uvarov. – М. : Yzdatel, 2006. – 424 s.
4. Hrytsenchuk O. O. Stratehichni oriyentyry rozvytku informatsiynykh osvitnikh merezh YuNESKO ta YuNISEF u yevropeys'komu konteksti [Elektronnyy resurs] / O. O. Hrytsenchuk // Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya. – 2006. – # 1. – Rezhym dostupu do zhurn. : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06midcie.html>
5. Zahrebelnyy S. Vprovadzhennya informatsiynykh tekhnolohiy v navchal'nyy protses / S. Zahrebelnyy // Humanizatsiya navchalno-vykhovnoho protsesu : zb. nauk. prats.– Slovyansk : Slovyanskyu derzhavnyu pedahohichnyu universytet, 2009. – Vyp. XLVI. – S. 71–76.
6. Zahrebelnyy S. Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi v navchalno-vykhovnomu protsesi yak pedahohichna problema / S. Zahrebelnyy, T. Reshetnyak // Humanizatsiya navchalno-vykhovnoho protsesu.– Slovyansk, 2011. – Vyp. LV, ch. 3. – S. 12–18.
7. Kemenov P. A. Prymenenye ynformatsyonnykh tekhnolohyy v protsesse obuchenyya v vuze / P. A. Kemenov // Chelovek y obrazovanye. – 2009. – # 3. – S. 146–148.
8. Kyvlyuk O. P. Problemy transformatsiyi zmistu ta tekhnolohiy navchannya pid vplyvom informatsiynoi revolyutsiyi / O. P. Kyvlyuk // Hileya: naukovyy visnyk : zbirnyk naukovykh prats. – К., 2009. – Вип. 28. – S. 329–334.

9. Kolesova O. A. Innovatsiyana osvita v paradyhmi informatsiynykh tekhnolohiy : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. filos. nauk : 09.00.10 / O. A. Kolesova. – Odesa, 2011. – 18 s.

10. Malyska I. D. Istoryko-pedahohichni peredumovy rozvytku osvitytikh merezh u konteksti stvorennya informatsiynoho seredovyscha [Elektronnyy resurs] / I. D. Malyska // Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya. – 2006. – #1. – Rezhym dostupu : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/06midcie.html>

11. Maron A. E. Ynformatsyonnye tekhnolohyy soprovozhdenny nepreryvnoy professional'noy podhotovky spetsyalystov / A. E. Maron, L. Yu. Monakhova, Y. A. Alekseenko // Chelovek y obrazovanye. – 2011. – #2. – S. 69–72.

12. Matviychuk O. Ye. Diyalnist shkilnykh bibliotek po zabezpechennyu informatsiynykh potreb starshoklasnykiv : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. Nauk / O. Ye. Matviychuk. – K., 2004. – 20 s.

13. Mishchenko O. A. Rozvytok multymediyynykh zasobiv navchannya v zahalnoosvitniy shkoli : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk / O. A. Mishchenko. – Kharkiv, 2010. – 20 s.

14. Chernylevskyy D. V. Dydaktycheskye tekhnolohyy v vysshey shkole : ucheb. posobye dlya vuzov / D. V. Chernylevskyy. – M. : YuNYTY-DANA, 2002. – 437 s.

15. Shulha O. Informatsiynne zabezpechennya zakladiv osvity yak problema suchasnoyi teorii i praktyky / O. Shulha // Nova paradyhma : zhurnal naukovykh prats. – K. : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2007. – Vyp. 71. – S. 99–113.

16. Shumayeva S. P. Rozvytok mas-mediyynykh navchalnykh tekhnolohiy u serednikh zakladakh osvity SShA : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stup. kand. ped. nauk / S. P. Shumayeva. – Zhytomyr, 2005. – 19 s.

17. Yastrebtseva E. N. Kak sozdat v shkole medyateku? [Elektronnyy resurs] / E. N. Yastrebtseva. – M. : MO RF, 1994. – Rezhym dostupu : http://www.mediagram.ru/netcat_files/108/110/h_726e4ea3894bee0e9d8439222062107e

Традиционные формы информационной репрезентации предмета педагогического дискурса эволюционировали от устной речи, рукописей и печатных материалов в электронных (цифровых) технологий. В этих формах разворачивается и современный педагогический дискурс. Но информатизация образования существенно трансформирует традиционные формы педагогического дискурса и стимулирует внедрение новых. Принципиально новыми формами представления предмета педагогического дискурса являются современные электронные средства обучения и педагогические программные средства, в частности компьютерные. Кроме того, в рамках межличностного общения педагогический дискурс может разворачиваться с помощью сети Интернет, коммуникаций через электронную почту, социальные сети, блоги, специализированные форумы и другие Интернет-сервисы. Одновременно медиа-сопровождение педагогического дискурса предполагает трансформацию традиционных учреждений, выполняющих эту функцию, и появление новых медиаформ и медиасредств. Перспективным средством медиа-сопровождения педагогического дискурса оказываются специализированные информационные образовательные (педагогические) сети.

Ключевые слова: педагогический дискурс, форма педагогического дискурса, информационные образовательные сети.

Traditional forms of informational representation of pedagogical discourse object evolved from spoken language, manuscripts and printed materials to electronic (digital) technology. These forms unfold contemporary pedagogical discourse. But informatisation of education significantly transforms traditional forms of pedagogical discourse and encourages the introduction of new ones. Brand-new forms of the subject discourse presentation are modern e-learning and educational software, a computer in particular. In addition, the interpersonal pedagogical discourse can be deployed via the Internet, communication via email, social networks, blogs, forums and other specialized Internet services. However, media support of pedagogical discourse involves the transformation of traditional institutions that perform this function, and appearing of new mediaforms and mediameans. Promising means

of media support of pedagogical discourse are a specialized informational educational (pedagogical) network.

Key words: pedagogical discourse, a form of pedagogical discourse, educational information network.